

Naturskyddsföreningen
Bollnäs Hanebo Voxnadalen

Ge oss kraft
att förändra
Pg 90 1909-2

Kretsbladet

Sommar & Höst 2013

Vid utgivandet av detta blad har redaktionen bestått av Per-Erik Modd och Torbjörn Alsing.

Bidrag till Kretsbladet skickas till:

Per-Erik Modd

Björkhamregatan 4 B

821 31 Bollnäs

pemodd@telia.com

Manusstopp för nästa Kretsblad är den 20 November.

Tänk på att betala medlemsavgiften i tid annars blir ni inte med vid utskriften av adressetiketter och blir utan tidning.
Hör av dig vid adressändring!

Vill du aktivt delta i miljöarbetet där du bor och träffa nya människor som delar ditt intresse för natur och miljö.
Hör av dig till din lokala krets!

Naturskyddsföreningen Bollnäs

Per-Erik Modd, tel. 0278-260 89

Naturskyddsföreningen Flanebo

Kent Westlund, tel. 070-350 19 92

Naturskyddsföreningen Voxnadalen

Camilla Rönneberg, tel. 070-280 19 88

Omslagsbild: Fiskgjuse   Foto: Torbjörn Alsing

Sommartankar

Att ligga på marken
helt utan beting,
se trädkronan vaja för vind,
och se hur en mygga planerar ett sting,
hon landar så snabbt på min kind.

Att lyssna på kvitter
från fåglar i kör
och följa med blicken dess flykt,
att känna hur gräset
mig stundtals berör
och andas in doften så tryggt.

Se molnen som jaga
högt uppe i skyn
och fjäril'n som fladdrar iväg,
förmimma hur solstrålar
bränner mot hyn.
Är det inte sommar så säg?

(en dikt ur boken "Med mina sinnen")
Iréne Skoog

Naturskyddsföreningen Bollnäs

Styrelsen: 2013

Ordförande: Vakant

Sekreterare: Per-Erik Modd 0278-260 89
permodd@telia.com 073-055 31 90

Kassör: Torbjörn Alsing 0278-300 19
torbjorn.alsing@telia.com 070-373 58 18

Ledamöter: Anders Engstrand 0278-200 11
anders.lisa@passagen.se 070-488 20 20

Cecilia Fredriksson 070-614 74 02
boomster.cecilia@gmail.com

Leif Modéer 0278-66 50 87
leif.modeer@telia.com

Suppleanter: Gunnel Edman 0278-415 74
gunnel.edman@spray.se 070-608 02 06

Petra Hagelin 070-578 04 55
p_hagelin@hotmail.com

Lennart Stern 070-636 04 36
l.stern@globalnet.net

Handla miljövänligt-ansvarig: Leif Modéer

Valberedning: Åke Englund 0278-491 28

Naturskyddsföreningen Hanebo

Årsmötet ägde rum den 7 mars. Sten-Björn Sköld var ordförande och Mona Hjort sekreterare.

Efter årsmöte och fika visade Torbjörn Alsing, ett mycket uppskattat, bildspel från Bollnäs finnskog.

Styrelsen 2013.

Ordförande	Kent Westlund	070-350 19 92
	kent.westlund@telia.com	
Sekreterare	Mona Hjort	0278-65 04 22
	hugoforsberg40@hotmail.com	
Kassör	Mona Fögeby	-65 40 48
	mail@halsingeekonomi.se	
Ledamöter	Sten-Björn Sköld	-65 09 13
	sten-bjorn.skold@helsingenet.com	
	Tord Hedberg	-65 04 95
	tord.hedberg@helsingenet.com	
Suppleant	Karin Engvall	0278-65 09 19
	karin_engvall@telia.com	
Valberedning	Hugo Forsberg	0278-65 04 22
	hugoforsberg40@hotmail.com	
	Gunnar Andersson	-65 70 31

Naturskyddsföreningen Voxnadalen

Styrelsen: 2013

Ordförande:	Vakant	
Sekreterare:	Camilla Rönberg camberg73@gmail.com	070-280 19 88
Kassör:	Linda Mårtens lmedshyn@hotmail.com	0271-206 96 70-351 09 54
Ledamöter:	Bo Henriksson	0271-206 25
	Johnny Eng johnny.eng@helsingenet.com	072-200 80 46
	Maths Östberg finnskogsmuseet@swipnet.se	0271-101 68 070-566 01 68
	Stephan Weiss stephan.weiss@lg.se	0271-170 11 073-096 13 82
	Stefan Persson helsingebilder@live.se	073-769 21 08
Suppleanter:	Roine Larsson	070-624 75 81
	Lindvi Forsberg lindviforsberg@gmail.com	070-231 06 18
	Helena Lindgren lindgren.helena77@gmail.com	0271-218 60 070-574 19 71
	Hans Jonsson hansbjonsson@telia.com	0271-266 68 070-367 27 09
Valberedning:	Vakant	

Juni

LÖRDAG 1/6

NATTSÅNGARE

Kom och vandra med oss i den ljusa sömmarnatten!
Samåkning från Bollnäs, samling vid Statoll, kl. 21.00.
Samling vid reningsvekets P-plats i Edsbyn kl. 21.30.
Samarrangemang med Bollnäs Fågelklubb.
Kontakt: Lennart Stern tel: 070-636 04 36 och
Per-Erik Modd, 0278-260 89, 073-055 31 90.

LÖRDAG 29/6

UTFLYKT TILL GROSSJÖBERGET

Åke Englund guidar oss runt på en vandring i naturreservatet.
**Samling: Norra torget i Edsbyn kl. 10.00, AlftaQurens
parkering kl. 10.15, Bollnäs vid Statoil P Gärdet 10.35.**
Lämpligt med kängor eller stövlar och matsäck. Välkomna!
Kontakt: Johnny 072-200 80 46 för Ovanåker och Per-Erik,
073-055 31 90 för Bollnäs.

Augusti

SÖNDAG 4/8

SLÅTTER VID BLIXTS

Välkommen till vår slåtter vid Blixts i Nordsjö utanför
Vallsta. Vi börjar kl. **08.00** på morgonen. Medtag egna liar
och räfsor om ni har, annars finns det räfsor att låna.
Även om vi bjuder på lättare förtäring så ta med egen matsäck!
Är du osäker på vägen ring Per-Erik, tel, 0278-260 89 eller
073-055 31 90.

ONSDAG 7/8

SLÅTTER I LÖTBODARNA

Slåttern börjar kl. **17.28** vid Utigåms fäbodstuga i
Lötbodarna som ligger efter vägen mot Tönsen, Kålafors.
Ta gärna med lie, räfsa och/ eller högaffel.
Du är **VÄLKOMMEN** även om du inte kan delta i slåttern,
alla blir bjudna på fika.
Kent tel. 0278-65 09 19 eller 070-350 19 92 svarar på frågor
om slåttern

SÖNDAG 11/8

ÄNGSSLÄTTER I STUGUBACKEN

Slåtern börjar vid **8-tiden** på morgonen. Du är välkommen när det passar dig och jobbar så länge du har tid och ork. Ta med mugg, för NF Hanebo bjuder på kaffe, te, saft och smörgåsar som tack för hjälpen. Ta gärna med något i slåttsammanhang användbart redskap.

Kent tel. 0278-65 09 19 eller 070-350 19 92 svarar på frågor om slåtern.

SÖNDAG 11/8

SLÄTTER VID VITTSJÖN

Samling kl. 09.30 vid vägskälet i Vittsjön. Medtag redskap och fika. Finnskogsriket i samarbete med NF Bollnäs. Vi hjälps åt för att bli klar med varsin äng.

För information ring Maths tel. 070-566 01 68 eller Per-Erik tel. 073-055 31 90.

MÅNDAG 19/8
(Prel. datum)

STUDIEBESÖK PÅ SP, SVENSKA FÖNSTER

Samling vid SP kl. 18.00. Rundvandring och information om miljöarbetet på SP. Preliminärt datum.

Föranmälan till Stefan senast 18 augusti: 073-769 21 08 eller

helsingebilder@live.se

Välkomna!

SÖNDAG 25/8
(Prel. datum)

NATURENS OCH FLOTTARLEDENS DAG

En dag för ung som gammal vid Flottarkojan i Söräng.

Preliminärt datum. Se annons i Ljusnan!

Följ skyltning från Sörängs skola.

Underhållning vid flottarkojan och försäljning av fika, mar

Aktiviteter för barnen: Fiske, vi hävar insekter, gör vassbö

Kontakt: Torbjörn, tel. 0278-30019.

Samarrangemang med Flottarleden Runemo Söräng.

September

SÖNDAG 8/9

DJUPSJÖN-RÖMMABERGETS NATURRESERVAT

I naturreservatet finns ett av Bollnäs kommuns äldsta träd. Det är från Gustav Vasas ungdom. Fallna träd gör att skogen är svårframkomlig. Det är värt ett besök även om Du har svårt att gå i oländig terräng för efter sjön finns en stig som är mera "lättgådd".

Vi samåker från **ICA i Kilafors kl.08:30**. Åker Du direkt så är tiden **ca 9:00 på vändplanen i reservatet**.

Ta med fika och ta på stadiga skor.

Ring Kent tel. 0278 650495 eller 070 3501992 om du har frågor.

SÖNDAG 15/9

SKOGSUTFLYKT TILL MOSSBOHÄLLARNA

Samling vid **Norra Torget i Edsbyn kl. 11.00** och vid **AlftaQurens parkering kl. 11:15**.

Ta med fika och lämpliga skor. Välkomna!

Kontakt : Camilla tel. 070-280 19 88.

*****

VÅRA ARRANGEMANG ÄR TILL FÖR ALLA!!!

Du måste inte ha tillgång till bil för att delta i våra utflykter.

Kom till "samåkningplatsen" eller **ring** till den som står som

kontaktperson under programpunkten, så hjälps vi åt att fixa det.

Ta gärna med vänner och bekanta, man behöver inte vara medlem.

Ni är också alltid välkomna att höra av er med idéer och önskemål på aktiviteter till oss i kretsarna.

VÄLKOMNA ALLIHOPA!!

September

SÖNDAG 8/9

DJUPSJÖN-RÖMMABERGETS NATURRESERVAT

I naturreservatet finns ett av Bollnäs kommuns äldsta träd. Det är från Gustav Vasas ungdom. Fallna träd gör att skogen är svårframkomlig. Det är värt ett besök även om Du har svårt att gå i oländig terräng för efter sjön finns en stig som är mera "lättgådd".

Vi samåker från ICA i Kilafors kl.08:30. Åker Du direkt så är tiden ca 9:00 på vändplanen i reservatet.

Ta med fika och ta på stadiga skor.

Ring Kent tel 0278 650495 eller 070 3501992 om du har frågor.

SÖNDAG 15/9

SKOGSUTFLYKT TILL MOSSBOHÄLLARNA

Samling vid Norra Torger i Edshyn kl. 11.00 och vid AlftaQurens parkering kl. 11:15.

Ta med fika och lämpliga skor. Välkomna!

Kontakt : Camilla tel. 070-280 19 88.

*****

VÅRA ARRANGEMANG ÄR TILL FÖR ALLA!!!

Du måste inte ha tillgång till bil för att delta i våra utflykter.

Kom till "samåkningplatsen" eller ring till den som står som

kontaktperson under programpunkten, så hjälps vi åt att fixa det.

Ta gärna med vänner och bekanta, man behöver inte vara medlem.

Ni är också alltid välkomna att höra av er med idéer och önskemål på aktiviteter till oss i kretsarna.

VÄLKOMNA ALLIHOPA!!

Naturskyddsföreningen Voxnadalen

Trivseldag med bärplockning och kvällsmys

Lördag den 7 september

Vi träffs, vi trivs och vi gör nytta!

Hjälp oss att plocka bär i naturens tecken.

Vi avslutar med en trivselkväll. Grillar korv. Umgås.

Ni behöver inte plocka bär för att delta på dagen/kvällen.

Vi bjuder på korv och dryck!

Samling : Norra Torget Edsbyn kl. 10.00

Kontakt: Camilla 070-280 19 88.

Varmt välkomna!

Efterlysning: Har du sett en igelkott?

Vi vet att igelkottar har minskat, men inte hur mycket. Rapportera in dina observationer så bidrar du till att öka kunskapen om igelkottarnas situation. Information om både levande och döda igelkottar är viktig. Du kan rapportera observationer som är nya och flera år gamla på hemsidan: www.naturskyddsforeningen.se

Igelkotten är ett spännande urtidsdjur som har funnits i 65 miljoner år. Om du har igelkottar i din närhet kan du gynna dem genom att igelkottsanpassa din trädgård. På igelkottens önskelista för trädgården finns en äng att leta mat i, buskar att gömma sig bland, trädgårdsland med feta maskar, en damm att dricka vatten ur, några murkna stockar och en mysig igelkottsbostad under ett uthus eller en lövhög.

Miljövänliga veckan

Miljövänliga Veckan arrangeras varje år vecka 40. 2013 års kampanj vill lyfta den ekologiska maten.

Miljövänliga Veckan görs för första gången någonsin på samma tema i många länder och vill förklara varför eko ger en bättre framtid för en växande befolkning. I 30-40 länder kommer det hända saker, främst i Afrika och Asien. Naturskyddsföreningen samverkar både med partners och med världens största konsumentrörelse, Consumers International.

Trots en stadig ökning de senaste decenniet ligger försäljningen av ekologiskt i Sverige på låga 4%. Det måste vi försöka ändra på! Det handlar om att lyfta blicken och ta språnget och tänka tanken att 100 % ekologiskt är möjligt.

Vad är egentligen sanningen, är ekologisk mat lyxmat som är få förunnat? Kan vi i Sverige klara vår matförsörjning utan bekämpningsmedel och konstgödsel? Är det omöjligt för bönderna i Syd att klara sin försörjning med ekoodling? Vad gör vi för att försäljningen av ekologiska varor skall ta ett rejält kliv uppåt? Hur kan vi få dem som handlar ekologiskt ibland att göra det till en vana?

Under Miljövänliga Veckan vill vi att fler svenskar tar steget och börjar välja eko oftare. Börja byta fem varor till ekovaror. Mejeriprodukter som mjölk, fil och yoghurt som är både tillgängligt och billigt, bananer och russin (och vindruvor!). Kaffet; svenskarnas favoritdryck kaffe som besprutas hårt, potatis som besprutas mest här i Sverige, och till sist: prova lite ekologiskt kött – kanske nötfärs eller falukorv.

Beställ årets bok: Jorden vi äter

Går det verkligen att producera mat till alla utan att jorden förstörs? Hur hänger ditt kylskåp ihop med börsen i Chicago? Och klarar vi av att mätta alla på jorden med ekologiskt jordbruk?

Vi blir allt fler människor på planeten. Många hungrar och andra är överviktiga. Jordar utarmas och eroderar. Det är brist på vatten. Haven är övergödda och utfiskade. Arter försvinner och ekosystemtjänster raderas. Allt detta är bilder vi matas med och som speglar hur illa det står till med vårt klot. I det läget är det lätt att ge upp. Och tänka att den enda utvägen är att köra på i de gamla, vanliga hjulspåren som faktiskt gett skördeökningar och lyckats försörja fler under de senaste 50 åren. Lite miljöförstöring får man väl tåla för att få mat på bordet. Eller?

Nej, knappast. Ekosystemen sätter ramarna för hur det nya jordbruket måste utvecklas. Därför lät vi två jordbruksexperten och tillika författare åka på en resa runt i världen för att leta efter det uthålliga jordbruket och nu är resan avslutad. Hur det gick? Om det kan ni läsa i årets bok 2013 *Jorden vi äter*.

Boken kostar 199 kr för våra medlemmar och sponsorer, och 235 kr för icke-medlemmar. Priserna är inklusive porto. Beställs på hemsidan:

www.naturskyddsforeningen.se

Inventera fiskgjuse 2013

Fiskgjusen är årets riksinventeringsart. Det betyder att Sveriges Ornitologiska Förening vill ha in uppgifter från hela landet om häckande fiskgjusar och fiskgjusebon.

Inventeringarna bör ta fasta på följande typer av observationer:

- Räkna "aktiva" bon. Med aktiv menas att du ser 1 – 2 fiskgjusar vid ett bo under häckningsperioden. Ser du ungar i boet notera detta och om möjligt antal.
- Notera fiskande gjusar under sommaren och se åt vilket håll de transporterar fisken för den är nästan alltid på väg till sitt bo.

RAPPORTERA ALLA OBSAR på Svalan.

Om man inte rapporterar på Artportalen/Svalan så kan tips för Bollnäs och Ovanåkers kommun på fiskgjuseobservationer och om ni vet var det finns bon lämnas till:

Per-Erik Modd
073-055 31 90
pemodd@telia.com

Boktips

Mössen är naturens motor

Låter det konstigt? Det är det inte. För nästan alla rovdjur, ugglor och rovfåglar är sorkar och möss det viktigaste som finns. Det är sådana byten de fångar och äter, dag efter dag. Det är sorkarna och mössen som är själva "motorn" i naturen. Utan dem stannar livet av.

Möt alla Nordens sorkar, lämlar möss och råttor i denna fakta-späckade bok med bilder ur gnagarnas liv presenterad av författaren och naturjournalisten Stefan Casta och med fantastiska akvarellillustrationer av Staffan Ullström

B

Avsändare:
Studieförbundet
Långgatan 26
821 43 Bollnäs

Stefan Persson
Långgatan 44 A
828 33 EDSBYN

Studie
främjandet

Mycket mer att upptäcka...

Ett urval av våra cirklar

- Anhörigcirklar
- "Byahjälpen" hur blir vi mindre sårbara vid t.ex. strömbrott, stormar, översvämningar
- EFT, Emotionell, känslomässigt frigörande tekniker, "knacka bort"
- Flugbindning
- Ekologisk fiskevård
- Ekologisk odling
- Hundcirklar
- Jägarskolan traditionell och intensiv
- Kamratcirkel eget intresse/ämne
- Mindfulness
- Musikcirklar
- MåBra cirklar
- Släktforskning
- Squaredans

Läs mer om våra cirklar och arrangemang på vår hemsida www.studieforamjandet.se eller ring och beställ studieprogram. Kontakta oss för upplysningar och anmälan. Tel 0278-24070 Bollnäs E-post bollnas@studieforamjandet.se Besöksadress: Långgatan 26, 82143 Bollnäs